

Gazeta Aradului

ZIAR COTIDIAN NAȚIONAL INDEPENDENT.

Redacția și administrația: Bul. Regina Maria 21. — Abonamentul pe 1 an L. 200, pe 1/2 de an L. 100, pe 3 luni L. 60

Naționalism.

Cu prilejul banchetului oferit dlui ministru de interne, în Arad, d. Avram Imbroane a făcut o caracterizare a actualei situații politice și a situației în care se găsesc diferitele partide și organizații din vechiul regat ca și din teritoriile alipite, căutând să puie în expunerea sa toată imparțialitatea cu puțință pentru ca asistența să poată să aibă o icoană cât mai fidelă a aspirațiilor și a împrejurărilor politice de azi.

În documentarea acestei chestiuni și în precizarea contururilor și a amănunțelilor necesare unei bune înțelegeri a situației politice actuale și a caracterizării partidelor și organizațiilor politice în parte, d. Imbroane solicitat de puterea amintirilor a reconstruit un punct de vedere din trecut și cu toată delicatetea chestiunii a înfățișat amintirea sa, ori cât ar fi fost ea de întristătoare, asistenței, pentru ca în urmă să poată să facă o apropiere între trecut și între prezent și să stabilească o paralelă între aceea ce s'a întâmplat cu câțiva ani în urmă și între aceea ce se întâmplă azi.

Anume, aceea ce vorbitorul a ținut să aducă în discuție, au fost anumite greșeli de judecată și de interpretare ce se pot face, fie din nepregătire intelectuală și politică, fie, astfel după cum se întâmplă adesea ori, dintr'o vinovată rea voință în dauna celor mai vitale interese ale țării. Aceasta pentru că d. Imbroane, locuitor al teritoriilor desrobite, reprezentant de marcă al Banatului și prin urmare apărător legitim al drepturilor legitime bănățene, a crezut că nu poate fi bănuit de parțialitate și de concesiuni făcute politicii vechiului regat, mai ales dacă se consideră că această politică, în baza ori cărei logici și a tuturilor raționalelor nu poate fi de cât esențial națională.

Pentru considerațiile de mai sus, acest reprezentant al teritoriilor desrobite, și care deci, astfel după cum am spus, nu poate fi bănuit de parțialitate, a amintit partea tristă creiată acelor din teritoriile alipite, cari o dată cu declararea războiului au trecut din Ungaria în România încercându-se la București pentru a lupta, acolo, pentru cauza națională.

Oamenii aceștia, în loc să fie onorați pentru faptul că au fugit din Transilvania din Banat pentru a nu fi nevoiți să stea în rândurile ungarilor, în contra patriei lor adevărate, au fost numiți lași,

tradatori, și vânzători de neam de și ei își puneau la București toată energia pentru a apăra politica națională și în urmă tot sufletul pentru a apăra pe front teritoriile sfinte ale patriei lor adevărate.

Aceiași oameni cari atunci au fugit din rândurile armatei ungurești refugiindu-se în țară — a spus d. Imbroane — urmând pilda cercurilor conducătoare din vechiul regat, au dat și dau fără nici o rezervă tot sprijinul lor unei politici cu adevărat naționaliste și au susținut și susțin cu toată energia de care erau și sunt capabili lupta pentru asigurarea marilor reforme sociale și pentru consolidarea uniunii sufletești și naționale.

Și acuma ca și altădată, — a spus oratorul bănățean — acei reprezentanți ai teritoriilor astăzi desrobite și cari au luptat cu toată însuflețirea, cu toată puterea și cu tot devotamentul pentru o cauză dreaptă și cinstită, sunt numiți ca și altădată, tradatori de acei politicieni tot din teritoriile eliberate, cari din rea voință sau din lipsă de sentiment național caută să se opui realizării uniunii sufletești.

Acuma ca și altădată, a spus oratorul, există deci mentalități condamnabile, judecăți nenationale și energii ce în loc să creieze, caută să distrugă, fără să își dea seama că se lovește în puterea și în viitorul statului de către oameni cari, în fond, sunt toți fiii aceluiaș popor.

Bănățeanul Imbroane, evocând marile nevoi naționale nu a căutat să condamne însă, ci să îndrepte; nu a voit să lovească ci numai să atragă atenția asupra atitudinii câtorva greșiți și să ceară printr'un apel la toate teritoriile alipite să se judece adânc și drept situația și să se renunțe la patimile personale în folosul interesului nostru al tuturor.

Astfel expuse și astfel înțelese, cuvintele d-lui Imbroane apar ca o chemare calduroasă către întreaga națiune, ca un program de concilianță și iertare și ca o acțiune de înfrățire și unire adevărată care să nu aibă altă bază de cât uitarea tuturilor neînțelegerilor și împreunarea puterilor și energiilor române pentru ridicarea națiunii românești prin tăria aceluiaș profund sentiment național ce șterge ori ce obstacole și ori ce bariere între vechiul regat și între teritoriile desrobite făcând să nu mai existe de cât frați, de cât români.

Dea Dumnezeu ca asemenea cuvinte să fie auzite pretutindeni pentru ca ele să poată da roadele ce sunt de așteptat, pentru triumful ideii adevăratului naționalism.

Cenzura.

Unele ziare din capitală cum și unele organe de presă din teritoriile alipite protestează cu vehemență în contra faptului că discursurile ținute de unii oameni politici transilvăneni au apărut, în alb, în ziarele de partid adică pentru a ne exprima mai precis, acele discursuri, ținute cu prilejul așa zisei campanii de răsturnare, a guvernului, au fost suprimate de către cenzură.

Fără îndoială, fără un examen mai atent al chestiunii s'ar părea că plângerile ziarelor sunt perfect îndreptățite și că cenzura a devenit în mâinile cercurilor conducătoare o adevărată armă de opresiune și de încălcare a libertăților cetățenești.

Aceasta ar fi prima concluzie și cea mai ușoară de tras, dacă ar fi să ne mărginim în a arunca asupra chestiunii, doar o privire fugitivă.

Cu totul altfel se pune însă chestiunea și o înfățișare cu totul alta iau plângerile ziarelor ce reclamă și se revoltă în contra nedreptăților cenzurii, dacă se ține seamă că cenzura, în împrejurările arătate mai sus, nu a funcționat numai de plăcerea de a face rău, ci pentru a face ca răul, îndreptat în contra națiunii, să nu poată veni din altă parte.

Cenzura, mai ales în împrejurările excepționale în care se găsesc teritoriile alipite, are obligația de a suprima tot ceea ce poate fi periculos intereselor statului și a opri să apară în domeniul publicității idei și aspirații vinovate.

Judecând lucrurile din punctul acesta de vedere, prin examinarea atentă a împrejurărilor, ajungem la concluzia că cenzura a făcut o greșală atunci, când a lăsat să apară în ziare acuzațiile îndreptate la Alba Iulia, de unii oameni politici transilvăneni, în contra statului, împiedecând astfel în drumul ei opera de unificare sufletească urmărită cu ardoare de toți bunii patrioți.

Cenzura a făcut o greșală atunci, când a lăsat să ajungă sub ochii populației desrobite formule ca «Ardealul al Ardelenilor», «Ardealul adus de către politicieni la București pe o tipsie» și acel faimos «Putregai al vechiului regat», toate la un loc cuvinte pornite din nesocotirea completă a intereselor obștești și din înjosirea ori căruși sentiment național.

Din contră, cenzura în cazul când ar fi suprimat toate aceste expresii ce ascund în ele o gândire vinovată, nu și-at fi făcut de cât datoria pentru că ea ar fi corespuns scopului și menirii ei.

Nu putem ști precis dacă articolele ziarelor amintite, apărute în alb conțineau de asemenea păreri și expresii ce ar fi fost periculoase ideii de unitate națională, dar ținând seamă de precedente nu putem să ajungem la altă concluzie de cât că discursurile suprimate de cenzură nu erau cele mai proprii pentru exaltarea sentimentului național.

Există de sigur un drept de necălcăt al presei ca să poată să judece, să analizeze și să-și dea părerea asupra situațiilor și momentelor politice, chiar în cazul când părerea aceasta ar fi completamente opusă aceleia a celorlalte partide, sau părerii și concepției partidului de guvernământ.

Aceste păreri sincer expuse, inteligent documentate și plecând toate dela judecarea imparțială a oamenilor și a evenimentelor nu trebuiesc să cadă nici odată sub cuțitul fără de milă al cen-

zurei, deoarece aceasta ar fi o adevărată violare a libertăților cetățenești și un abuz săvârșit de o instituție ce nu își înțelege nici scopul, nici menirea.

Atuncea însă când în judecarea împrejurărilor politice și în analiza evenimentelor ce se produc se face proba unei complete lipse de spirit de dreptate și când toată argumentarea e făcută doar pentru a se lăsa în ideea unității sufletești și naționale, atuncea este o datorie pentru cenzură să suprimă gândirea culpabilă și cuvântul vinovat și o cenzură ce nu ar înțelege să procedeze astfel ar săvârși o adevărată crimă în contra intereselor naționale.

Toată chestiunea stă deci în a se putea și precis ce conțineau articolele suprimate și coloanele apărute în alb și la aceeași chestiune credem că dau un răspuns satisfăcător expresiunile ireverențioase la adresa statului român, citate de noi mai sus cum și articolele apărute în ultimul timp în ziare serioase din vechiul regat, ca «Universul» și ca «Indreptarea» și unde s'a arătat de asemenea, greșala săvârșită de acei reprezentanți ai teritoriilor alipite cari refuză pentru chestiuni mici și copilărești de amor propriu și de glorie rău înțeleasă să priceapă cât rău se face ideea de solidaritate și unire sufletească, atât de necesară României întregite, când se calomniează lumina, cultura și experiența cetățenească și politică, necontestate, ale vechiului regat.

In amintirea eroilor nostri.

În comuna Recaș s'a desvilit monumentul ridicat în amintirea eroilor din aceea comună, căzuți în timpul războiului. Monumentul este construit din marmoră și are o înălțime de șase metri. Pe soclul monumentului se găsește scris închinarea comunei și numele eroilor morți în război; printre care se află și numele unui fost prizonier în Rusia, crezut mort până acum câteva zile când s'a înapoiat în comună. La desvelirea monumentului s'a observat lipsa reprezentanților județului și al armatei.

Urcări de salarii.

Dela 1 Noembrie se măresc salariile personalului didactic dela școlile de meserii după cum urmează:

La școala superioară de meserii: profesori, de ateliere și maștrii la 1600 lei prevăzându-se la doi șefi de ateliere dela aplicație și câte o diurnă de 200 lei lunar.

La școlile inferioare de meserii: directori, institutori, secretari contabili și maștrii 1000 lei; ajutorii de maștri și institutorii 800 lei lunar.

La școlile elementare de meserii: diriginții și maștrii la 600 lei lunar; maștrii dela Fântânele la 1000 lei; ajutorii de maștri la 500 lei lunar.

Tot dela 1 Noembrie se prevede câte o diurnă de 150 lei lunar, directorilor, institutorilor, secretarilor contabili dela școlile inferioare de meserii și 100 lei diriginților dela școlile elementare de meserii.

La școlile de menaj cele două maestre asimilate la 1600 lei cinci institutoare, patru profesoare și 12 maestre la 1000 lei lunar și 5 ajutoare de maestre la 500 lei lunar.

Diracțiunea c. f. r., în vederea scumpirii traiului a aprobat, cu începere dela 1 Iulie 1921, ca plata lucrătorilor permanenți de întreținere, să se urce până la maximum 30 lei pe zi; iar pentru lucrătorii auxiliari temporali, până la maximum 40 lei pe zi.

Salariile acestor lucrători vor varia după localitate; vechime și aptitudinile fiecăruia.

În vedere că picherii și șefii de echipe, dela întreținere, cu prilejul augmentării salariilor lucrătorilor, să nu rămână inferioare în salarii, ministrul comunicațiilor a aprobat: să li se dea o diurnă specială de 300 lei lunar picherilor și 250 șefilor de echipe.

Declarațiile dlui Stinnes.

(Prin fir special)

Berlin. — Hugo Stinnes a declarat într'un interviu acordat unui ziarist englez, că, tot sistemul revendicărilor antantei e clădit pe o bază, greșită. Revenind asupra vechei apărări germane, că reichul nu va putea plăti, Stinnes a spus următoarele: Am impresia că Franța, ține mult, mai mult să ruineze Germania de cât să-și îndrepte propria, ei situație, dar nu va isbuti. Germania n'are nevoie pentru ca să se refacă, de cât de muncă. Ea ar vrea să colaboreze ca refacerea celor distruse în război, dar nu se îngăduie. Germaniei îi lipsesc materiile prime și țările care le au nu posedă nici puterea, nici voința necesară, să le întrebuițeze. În general războiul a dovedit ineptia alianțelor politice. Singura alianță, care ar putea avea azi rezultat practic ar fi alianța economică; a popoarelor sub auspiciile Statelor Unite și ale Angliei. Acesta ar fi unicul mijloc pentru garantarea păcii. Europa nu poate să se refacă fără o colaborare măcar parțială a Rusiei și această țară nu poate fi reorganizată fără ajutorul Germaniei, Angliei și al Statelor Unite, căci numai germanii cunosc psihologia vecinilor ruși.

Atitudinea sașilor din Brașov.

«Universul» scrie: „Observațiile făcute de ziarul nostru asupra celor publicate de Kronstädter Zeitung din Brașov, au avut darul să descopere pe agitatori.

Cum insultele adresate fără nici un motiv autorităților civile și militare nu puteau să rămână fără urmare, s'a cerut aplicarea legii de presă, ce funcționează în Ardeal și ziarul, care a taxat pe reprezentanții administrației și pe militari drept «haimanale» și i a amenințat cu «pumnul german», va fi deocîmdată suspendat pe un timp determinat.

Măsura s'a impus dela sine, întru cât agitatorii dela această foaie, împreună cu reprezentanții «Kreisausschussului» (partidul sășesc), au continuat o serie întreagă de atacuri îndreptate contra autorității statului român și contra ordinii publice.

O manifestație ostilă a fost declarațiunea, așa zisilor conducători ai partidului sășesc, făcută cu ocazia vizitei în localitate a studenților și escursionistilor francezi și italieni. În declarațiune se spune: «Nu vom mai da nici un concurs și nu vom mai recunoaște autoritatea administrației locale atâta vreme cât în fruntea acestei administrațiuni sunt funcționarii de azi.» Motivele sunt aceleași, publicate în primul nostru articol, în plus, faptul că administrațiunea a împedat zilele trecute acapararea orzului din întreg județul Brașov, afacere în care erau amestecați unii dintre conducătorii Kreisausschussului, adică tocmai aceia cari se agită împotriva românilor.

Dacă acești agitatori nu au participat la primirea oaspeților francezi și italieni; n'a fost însă o abținere a populațiunei sășești. Ca dovadă este faptul că drapelul sășesc a fost arborat pe peronul gării și pe toate edificiile sașilor alături de cele române, italiene și franceze. Primarul comunei, d. dr. Schnell și președintele Camerei de comerț d. Wilhelm Paul, au luat parte la festivități, salutând pe oaspeți în numele acestei populațiuni, iar la Biserica Neagră, toată colonia le-a făcut o frumoasă primire.

Că reprezentanții Kreisausschussului s'au abținut, ei au făcut-o din dublu motiv. Primul, pentru ca să se conformeze declarațiunii amenințătoare ce au făcut; al doilea, pentru că prin ziarul lor Kronstädter Zeitung, de la încetarea războiului și până în prezent, duc o politică ostilă față de aliați, urmând firul vechii politici germane, de continuă agresiune contra aliaților. Ar fi fost chiar un act de indelicatete față de iubiții oaspeți, ca acești agitatori să fie prezenți la primirea oficială ce li s'a făcut.

Călătoria dlui Gunaris la Londra.

Atena. — Primul ministru grec Gunaris va vizita Parisul, Roma, în drum spre Londra. Această vizită în Capitalele statelor aliate are ca scop să restabilească raporturile dintre guvernul grec și cabinetele streine, zdruncinate în urma evenimentelor din Azia mică.

(Prin fir special.)

INFORMAȚIUNI.

— Întru cât s'au implinit de cură trei luni, dela apariția ziarului nostru, rugăm pe toți d-nii abonați să binevoiască a trimite costul abonamentului.

Rugăm să se fie seama de greutatea ziarului acesta, care ca și unicul ziar cotidian românesc în părțile acestea, es departe de a fi încurajat astfel după cum ar dicta ideea de conștiință națională.

Spunând acestea, facem apel în special la d-nii preoți și învățatori, cari sunt chemați mai mult ca ori cine să explie populației românești, menirea socială culturală a ziarelor române.

— O radio telegramă germană anunță că trevederea între Lonchuer și Rathenau va avea loc la 7 Octombrie la Wiesbaden.

— În vremea din urmă șobolanii au sporit mod îngrozitor în Arad și în căutarea după hrănie ziua la amiază, din ascunzătorii lor pe străzile producând o adevărată panică în rândurile pasajților. În urma unei adrese a avocatului Ludow Lukácsy, căruia pagubele enorme ce le cauzează în animale, medicul șef al orașului d. dr. V. C. a făcut o cerere institutului Cantacuzino din București pentru trimiterea de bacili de tifos pentru extirparea șobolanilor.

— Consiliul tehnic superior, în ședința din Marti, s'a ocupat cu următoarele cereri primite toare la utilizarea căderilor de apă și anume: râul Sebeș și afluenții lui din jud. Sibiu; Valea Bistrița-Marșului din jud. Caraș-Severin; râul Somșul cald din jud. Cojocna; râul Mare din județul Hunedoara și afluenții lui; râul Someșul rece din jud. Cojocna și sectorul dela isvorul lui până la moara Caprițiu.

Toate aceste oferte au fost înaintate de șeful «Energia Ardealului» pentru a fi studiate.

— Judecătoria polițienească din localitate a judecat pe următorii:

Pentru nerespectarea carantinei de câini: Ungurean Gheorghe 30 lei amendă. Tere Bedinger, Gheorghe Alexandru, Antoniu Varal Iosif Nemet, v. d. Mihail Bobdocsan, Andrei F. Iie Drin cu 50—50 lei amendă; Antoniu Mar v. d. Ladislav Vadnai, Alois Kelner, Lazar Vostin Iosif Mester, Nicolae Brunhuber, Nicolae Noh cu 100—100 lei amendă; soția lui Alexandru kobitz cu 150 lei amendă.

Pentru înjurarea organelor polițienești: Dum Toma și Elisaveta Roller născută Biebel cu 50—50 lei amendă.

Pentru că a refuzat a se legitima organ polițienesc: Juliana Dragană 20 lei, soția lui S. Montag cu 50 lei și Frideric Greth cu 100 lei amendă.

Pentru că nu a anunțat streinii pe cari primit în găzduire: Iosif Racz cu 50 lei amendă.

Beție și scandal pe stradă: Mateas Buda cu 100 lei amendă.

Exercitarea comerțului fără brevet: Schäd Hess cu 20 lei, Maria Master măr, Gombos cu 100 lei amendă.

— Din Tulcea se anunță că un bloc din riera Balarada, comuna Grecii, a ucis, prăbușindu-se pe Sandu Raț și a rănit grav pe lucrătorul Constantin Culea.

— Din Tulcea se anunță că contraband Vasile Ștefan a încercat să desarmeze pe grădinarul Oncioiu, care-l surprinsese făcând contrabandă Grănicerul făcând uz de armă a rănit pe contrabandist la ambele picioare.

— Amiralul Roobek a sosit la Tulcea. Din anul oaspe va merge la vânătoare.

— Se anunță din Tulcea: Copilul Ileana Turcoaia jucându-se pe malul Dunării a făcut paș greșit și s'a înecat.

— Duminecă s'a inaugurat la Tulcea ziar regional periodic al Dunării de jos. Solemnitatea a fost impunătoare.

— Guvernul norvegian a recunoscut deplină independența Lituaniei.

— Storkingul norvegian după lungi debateri ratificarea tratatului de comerț ruso-norvegian.

— Sobrania bulgară, care era în vacanță, și-a deschis alaltăieri ședințele.

— Inalta curte de justiție din Sofia, pentru decarea foștilor miniștri în cabinetul Radoslavoff constituit. Procesul va începe curând.

— La Paris va apare un nou ziar intitulat: „Ziarul națiunii franceze sub direcțiunea dlui Tardieu”. Ziarul va apare în cursul lunii Octomvrie și va publica articole săptămânale de Clemenceau.

— După o telegramă din Paris, ministrul de externe d. Tache Ionescu pleacă Sâmbătă din București și sosește Marți la București.

— Azi, Vineri 7 Octomvrie urmează a se organiza pentru conscriere în:

Circumscripția I: Str. Iosif Vulcan și strada Ștefan cel Mare.

Circumscripția II: Str. Gheorghe Lazar II. și Cetăția Vechi.

Circumscripția III: Str. Oituz.

Circumscripția IV și V. Pentru cei neprezenți la ultim termin de prezentare se fixează de 10 Octomvrie 1921.

— Procurorul general din Cluj d. Cosma a fost însărcinat cu conducerea Directoratului general de justiție în locul dlui Victor Pop care a fost concediat în concediu nelimitat.

— Miercuri la ora 9 dimineața, tribunalul din Budapesta a dat sentință în procesul inculpatului lui Ștefan Tisa.

Au fost condamnați: Paul Kéri, ziarist, la închisoare pentru instigație la omor, Marcell Görthner la 14 ani muncă silnică.

Au fost achitați: Fényes László, Eugen Vágó.

— Ministrul de finanțe a aprobat ca 50 la sută din salariile artiștilor lirici și dramatici să fie deduse de impozitul de 6 la sută, avându-se în vedere că această cotă slujește artiștilor pentru întreținerea profesiunii lor (farduri, toalete, etc.) și impozitul de 6 la sută asupra salariilor artiștilor este, deci, să se perceapă numai asupra diferenței de 50 la sută din care se va scădea suma salariului de minimum de existență.

— Crucea Roșie cehoslovacă (secțiunea prietenilor de război) din Praga comunică: „În timpul primind din România multe cereri de scrieri de scrisori în Rusia, am satisfăcut cu mare interes solicitări, de oarece însă toată corespondența pentru Rusia trebuie frântă, și nu am în măsură a face aceasta, de oarece nu avem suficiente fonduri pentru acoperirea acestor cheltuieli. Este necesar, deci ca pentru Rusia să se adauge suma de 3 coroane sau 3 lei.

— Sporurile de salarii ce se vor acorda funcționarilor din teritoriile alipite — cu începerea la 1 Aprilie 1921 — le vor achita directoratele respective din fondurile procurate de Ministerul de finanțe.

— Taxa de export al aurului s'a fixat la 10 lei de kilogram iar taxa de comision la 100 lei.

Jurnalul de liber import a fost modificat extinzându-se de la import șampania, vinurile, lichierurile, conservele fine, icrele, pudra, puful de parfumerie, cosmeticele și țesăturile care sunt de 50 procente mătase. Taxa celorlalte articole va fi mult majorată. Pentru articolele de mare valoare: cercei, inele, blănuri fine, taxa de lux se va plăti în aur după cursul zilei iar pentru articole de mediu valoare se va plăti în lei și s'a majorat de la 1—5 ori taxa vamală sau taxa de lux prin tabloul anterior.

Dr. Constantin Manea, fost avocat în Lugoj și Budapesta își anunță biroul avocațial în București la Hotel Excelsior. Primește reprezentarea afacerilor procesuale și extraprocenale, ce se transpun în fața Curții de Casație și la Ministerul de Justiție și judecătorești și administrative.

Se atrage atențiunea cititorilor și în deosebit asupra declarațiilor pagubelor de război făcute de armata austro-ungară, sârbă și ruse prin operațiunile de război sau provenite și în alt mod. În chestiunile aceste biroul dlui Manea este cu informațiuni detaliate celor interesați.

Chestia importului.

Se anunță din București, că în conformitate cu noul regim al importului șampania, lichierurile, parfumeriile, icrele, au fost complet prohibite. Bijuteriile, blănurile etc. au fost lăsate „libere” mărindu-se însă taxele vamale indicate în vechiul jurnal pe de o parte iar pe de altă parte, impunându-se ca aceste taxe să fie plătite în aur, la valoarea nominală. — Or, dat fiind cursul valutei noastre ca și agizi aurului de azi, această măsură echivalează cu o prohibiție completă.

Cu privire la această chestie urmează însă să se dea părerea și d. Titulescu, la reîntoarcerea sa.

Situația sanitară în Arad.

Conform tabloului întocmit de serviciul sanitar în luna Septemvrie s'au anunțat pe teritoriul orașului Arad 114 nașteri copii vii și patru nașteri copii morți. Dintre cei născuți sunt legitimi: băieți 50 iar fete 56; nelegitimi băieți 4, iar fete 4. Cazuri de moarte s'au anunțat 103 adică populația a sporit cu 11. Căsătorii s'au încheiat în luna Septemvrie 89.

În spitalul județean au primit îngrijire în luna Septemvrie în total 635 bolnavi: 321 rămași din luna anterioară și 314 noi intrați. Dintre aceștia au murit 20, au părăsit spitalul în cursul lunii 335, rămânând în îngrijire la finele lunii 280 bolnavi.

În dispensarul de tuberculoși au fost tratați 332, dintre cari 296 rămași din luna anterioară, iar 36 noi prezenți.

CINEMATOGRAFE.

Printesa voalată enigmă dramatică în 5 acte în Apollo, în 7 și 8 Octomvrie. Precum toată activitatea diplomatiei este enigmatică, așa e și viața tututor acelor cari au rol diplomatic. Aici, în convențiile diplomatice toți și toate sunt suspecte, și e târziu de regulă, când omul se deșteaptă, că e tras pe sfoară. În piesa aceasta rolul enigmatic al unei princese atrage atenția lumii întregi, care figurează în societate ca o princesă curdeză, dar serate splendide în onoare diplomaților americani și francezi și când colo ea este spioană germanilor. În legătură cu aceasta se petrece o altă singură de amor, care în fine se desleagă cu căsătoria tinerilor.

Ovreul polonez un roman, în film în 4 acte în Urania, în 7 și 8 Octomvrie. Chirieșul unui hotel e amenințat cu alungare, dacă nu-și achită datoria. Un ovrul polonez se abate peste noapte la el. Hotelierul se convinge că are galbeni mulți la sine, îl ucide. Crima nu se descoperă și hotelierul trăiește în cinste, devine primar chiar. La nunta fetei cade se aranjează o seantă hipnotică, hotelierul se înspăimântă de cele auzite și văzute, are un vis, că i-s'a descoperit crima, în groaza versului se deșteaptă se întoarce la oaspeți și strigă. Funia, funia, rupeți funia, și cade mort la pământ. Și-a primit pedeapsa fără ca nevinovata familie să-și descopere crima tatălui ei.

Tratatul cehoslovace-jugoslav.

Praga. — În curând vor sosi aici reprezentanții Jugoslaviei în vederea tratatelor ce urmează să înceapă relativ la întregul complex al chestiunilor financiare și politice.

Convocarea camerei și senatului cehoslovac.

Praga. — În cursul conferinței de ieri dintre președinții camerei deputaților și senatului s'a hotărât convocarea camerei pe ziua de 18 iar a senatului pe ziua de 20 Octomvrie.

Alegerile municipale în Bulgaria.

Sofia. — În alegerile municipale cari au avut loc până azi în mai multe comune urbane și rurale comunistii au pierdut un număr considerabil din voturile obținute în trecut, voturi cari acum s'au îndreptat spre partidele agrarian și burgheze.

(Prin fir special.)

TELEGRAME.

(Prin fir special.)

Mustafa Kemal speră în sprijinul lui Lloyd George.

Angora. — Mustafa Kemal într'un discurs a spus că critica adusă administrației turcești servește ca pretext de cucerire. El a amintit discursul lui Lloyd George dela 16 Aug. în care acesta spunea că trebuie să se fie cont de succesele militare ale beligeranților. Mustafa Kemal speră, că Lloyd George nu și va schimba părerea sa acum când situația militară s'a schimbat și favoarea turcilor.

Prințul Sixtus de Parma în Steinamanger.

Berlin. — Din Viena se anunță, că prințul Sixtus de Parma a sosit de câteva zile la Steinamanger.

Dificultățile expediției Shackleton.

Lisabona. — Vaporul Ruest având pe bord expediția Shackleton și fiind în imposibilitate de a lua manta din cauza furtunei în largul mării în dreptul capului Roca a cerut ajutoare prin telegrafia fără fir.

Publicarea hotărârii referitoare la Silezia de sus.

Berlin. — Din Londra se anunță că Consiliul Ligei națiunilor a hotărât să publice la 1 Noemvrie hotărârea definitivă în chestia Sileziei de sus.

Armata lui Wranghel în Albania.

Berlin. — Din Roma se anunță că mai multe trenuri cu soldați din fosta armată a lui Wranghel a trecut prin Ragusa, în direcția graniței albaneze, urmând a fi întrebuințați împotriva guvernului din Tirană.

Liberarea prizonierilor francezi.

Paris. — Guvernul francez prin intervenția lui Franklin Bouillon care se găsește actualmente la Angora a obținut dela guvernul kemalist, liberarea totală și imediată a prizonierilor francezi.

Dificultățile formării noului guvern german.

Berlin. — În urma atitudinii evasive a socialiştilor independenți relativ la intrarea lor în cabinet, șansele formării unui guvern de coaliție sunt relativ reduse pentru moment. Tratatul este în această privință continuă între miniștrii și șefii partidelor politice.

Reintegrarea funcționarilor venizeliști.

Atena. — Sterghiadis s'a pus de acord cu primul ministru referitor la reintegrarea funcționarilor venizeliști. Aceștia vor fi repartizați la locurile create de noul regim al Aziei mici.

Constituirea comitetului experților delegat în chestia comerțului exterior german.

Paris. — Comitetul experților organizat de aliați să se ocupe de chestia comerțului exterior german s'a constituit în felul următor: maior Carteron pentru Franța; col. Marthsen pentru Belgia; Abaessa pentru Italia; Wilis pentru Anglia și Kirgston pentru Statele Unite. Delegația germană cu care vor conlucra va sosi în cursul săptămânii la Coblenz.

Situația militară în Anatolia.

Adalia. — Operațiunea militară din Anatolia va intra într'o fază mai liniștită. Retragerea grecilor continuă cu toate întăririle sosite.

Bavaria refractară comunismului.

Roma. — Interviebat de un redactor al ziarului „Tribuna” prințul Ruprecht de Bavaria a declarat că Bavaria a fost refractară tuturor încercărilor comuniste. Prințul proclamă necesitatea pentru Germania de a-și ține angajamentele sale.

Red. responsabil: Laurențiu Luca.

Mulțumire.

Rog pe toți aceia, cari au ținut se fie de față la înmormântarea fii cei mele neintate

FELICIA

s'au depus flori sau coroane pe sicrin sau am căutat să exprime condoleanțele lor și să ne micșoreze durerea nemărginită pe altă cale, să primească și pe această cale mulțumirile noastre.

Văd. lui Dionisie Popovici
și familia.

Teatrul APOLLO.

In 7, 8, 9 Octombrie
Vineri Sâmbătă Duminecă
Senzatie Pathol

Prințesa voalată

Enigmă dramatică în 5
acte. Pridata de Dolores
Casinelli.

Teatrul URANIA.

In 7, 8, 9 Octombrie
Vineri Sâmbătă Duminecă
Senzatie Pathol

Ovreul Polonez.

Cenborul roman a lui Erk-
mann Chatrian în 4 acte.
Predat de Franc Keenan.

In grădina de vară și localul modern aranjat
Cafenea și bufet Central

se servesc cele mai alesc beuturi și
mâncări. In fiecare seară mâncări proas-
pet gătite și vinuri de Podgorii din
via proprie. 169

Intrarea prin poarta hotelului „Central“

In atențiunea

350

cumpărătorilor de mobile

Mobile pentru prânzitor și dormitor se pot
cumpăra ieftin în depozitul de mobile Wiegen-
feld, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc) Nr. 40

Cărbuni de piatră de încălzit prima calitate
Cărbune eernut, de lemn pentru călcat.
Lemne mărunte de foc, uscate transportate
la domiciliu cu preț ieftin de vânzare la

CAROL KNEFFEL ȘI FIUL

Bulev. Regele Ferdinand I. No. 2

(fost piața Boros Beni) 00000000

Antistia comunală a circ. I. Secția Militară.

No. 22220—1921.

Publicațiune.

Conf. ord. cercului de regutare No. 3—921 să aduce la cunoștință proprie-
tarilor de cai și trăsuri cu clasarea cailor
și rechizițiilor a fost amanata pe zilele
următoare:

Circ. I., II., III. 10 Octombrie a. e.

Circ. IV., V. 11 Octombrie a. e.

Circ. VI. 12 Octombrie a. e.

Arad, la 6 Octombrie 1921.

Pocioianu m. p.
șeful circ. I.

Au sosit cele mai noi și moderne

paltoane de toamnă, de iarnă,

haine bărbătești și pentru copii

Clasă separată de măsurat

SZANTÓ și COMLOS ARAD,

Piața Avram Iancu No. 22.

Edificiul Teatrului.

FRĂȚII NEUMAN

Fabrică de spirt și de drojdie

Fabrica de făină — ARAD

IMPRUMUTURI

acord mai ieftin posibil imediat

Mijlocesc vânzări și cumpărări

DE CASE

Alexandru Herzog

Comisionar de bancă, birou: str. I. Brătianu 15.

GONDA și COMP

ARAD, Strada Horia, Palatul Neuman



Recomandă în atențiunea on. public
gazinul său bogat cu: ață, bumbac
lanterie, săpunuri de toaletă, articole
pletite și țesute, hârtie, utensilii șo

Desideriu Lusztig

Mare asortim
ciorapi, bl
cotate și s

ARAD, Bulevardul Regina Maria Nr.

Antistia comunală a Circ. I. Secția Militară

No. 21762—921.

Publicațiune.

Conform ordinului com. VII. ter.
3559—1921 să aduce la cunoștință
rilor din contingentul 1922 recrutari pe
cavalerie cu schimbul că nu să ad
calăraș cu schimbul decât numai
tânăr cari au fost recrutat pentru ac
armă și cari își aduc caili proprii.

Examinarea cailor se va face la
gimentul unde a fost tânărilor repa
sau la Cercul de Recrutare (Cetat
fiecare Vineri între orele 10—12
până la 30 Octombrie 1921.

Acei tânăr, cari nu se vor pre
pentru examinarea cailor își vor p
dreptul prevăzut în art. 52 din reg.
rașilor.

Arad, la 5 Octombrie 1921.

(ss) Pocioianu

șeful circ.

**3 PRÂNZITOARE MODERNE**

în valoare de 65 mii lei lucrate în atelierul Soc. de Patro-
naj în Arad se vor trage la sorți în favoarea asilului soc.

Castigul I.: mobilier complet p. un prân-
zitor, lucrat din lemn de stejar afumat
și brăzdat cu rădăcirni de trandafir

Castigurile II. și III.: mobilier neted
complet pentru prânzitor, lucrat din
lemn de stejar afumat 303

Fiecare mobilier se compune din un bufet, un păharnic, masă
de prânzitor și 6 foteluri de piele.

UN LOS LEI 20.

Tragerea va avea loc în ziua de 15 Octombrie 1921.

Losuri se află în următoarele magazine și tutungerii.

Ludovic Beregszászy, str. Eminescu, Leopold Bruckner, Bul. Reg. Maria 5., Vilhelm Scheibel, str. Eminescu,
Ernesz Pick, Bul. Reg. Maria 17., Salon Augusta, str. Romanului (Palatul-Bohus), Frați Somló, str. Eminescu,
Sigi-mund Keppich, Bul. Reg. Maria, I. Müller și Fiul, str. Brătianu. Filiale, Emil Maidt, Bul. Reg. Maria,
Stefania Mandl, Bul. Reg. Ferdinand 15., Iosif Vidor, Bul. Reg. Ferdinand 3., Văd. Leopold Hammerschlag,
Iuliu Bauer, Bul. Reg., Maria, Iosif Schubert, Bul. Reg. Ferdinand 1., Birou de Anunțuri «Kelet», str. Alexandri,
Maurițiu Klein junior, str. General Berthelot 1., Iosif Bodnar, str. Brătianu, Terezia Czermann, str. Brătianu 3.,
Biroul secretariatului Societății de Patronaj, str. George Popa, Atelierul de tâmplărie a Societății de Patronaj,
str. Aranykéz, Inst. consultat. medicale a Societ. de ocrotirea copiilor și a mamelor, str. Mocsanyi 4., Inst. de
maternitate a Societ. de ocrotirea mamelor din Arad, str. Mărășești 56., Atelierul de cusătorie a Societ. de Patronaj.

Fiecare are

data morală să
cumpere losurile

Societății de Patronaj

Losurile aceste se
vând în toate tutungeriile din localitate